for a rampart battlement [PW] पुच्छेन च प्रदीप्तेन तां पुरीं साट्ट-गोपुराम् । ददाह्यहम् Rāmā. v. 56.135; v. 35.39; गोपुराट्टप्रतोलीषु चर्यासु विविधासु च । प्रासादेषु च संहृष्टाः ससृजुरते हुताशनम् Rāmā. vi. 62.6; vi. 18.28; (तरुहरिणबलम्) रावणत्रलमत्रगन्तुम् ··· । अट्टतरुमत्रमन्दिरतोरणमालासभासु समारूढम् Bhaṭṭi. 13.50; MālaMā. 9.10; निर्यूहान्निलयानट्टान्निष्कुटान्स सभाश्रयान् । निर्जगाम मुजैः भञ्जन् प्रभिन्न इव कुञ्जरः RāmC. 28.114; अट्टानारुरुहुः केचित् ··· । प्रासादाग्राणि केचित्तु (पौराः) TriṣaS'aPuC. ii. 3.225; ii. 4.52; AbhidhāRaMā. 2.139; अट्टो हट्टाट्टालकयोर्भृशे AnekāSaṁ. 2.78; AbhidhāCin. 981; DvirūK.(Ha.) 22; कपालाट्टतटादीनां प्राकाराणां च भञ्जनात् । ···उरःस्तम्भोऽस्य भवति स निषीदति वेपते Hastyāyur. 246.7 (2.39); अट्टं भित्तिचतुष्के स्यात् NānārthaMa. 441; NānārthaRaMā. 361; अट्टोऽस्त्र्यट्टालको द्वन्द्वे क्षौमं कथितमस्त्रियाम् KośaKaTa. 1.2726; पुरेऽट्टपरिखावप्रप्रतोलीतोरणध्वजाः (वर्णप्रकाराः) AlaṅkāS'e. 16 (19) = KaviKaLa. 31.5; **2 B** tapering stone on a rampart (कपिशीर्ष), a type of border-stone प्राकाराग्रं कपिशीर्षं क्षौमाट्टाट्टालकाः समाः AbhidhāCin. 981; अट्टो हट्टे चतुष्केऽश्ममेदे AnekāTi. 2.16; अट्टश्चतुष्पथे। हट्टे पाषाणभेदे च ParaNā. 2610; **3** room on top of a fort wall or of a residential house, a garret (क्षौम), न वृक्षं चैव नैवाट्टम्··· । परिखां वा समाक्रामेदबला गर्भधारिणी MārkP. 51.64; AmaK. 616; (प्रवृत्तं दारुणं रणम्) खे वटत्केतुपट्टाट्टपटत्पटपटारवम् YogVā. vi(2). 110.12; तोरणं गोपुरद्वारमट्टो येषां गृहे भवेत् । गृहाणां मौलिकद्वारं श्रोत्रे चैतान् प्रवेशयेत् SamarāSū. 39.43; Vaija. 161.33; 214.5; अत्यर्थक्षौमयोरट्टः TrikāS'e. iii. 3.91 (comm. क्षौमः ···प्रासादस्योपरिगृहे प्राचीरोपरिस्थसैन्यगृहे च); अट्टेषु काण्डपटवारितशीकरेषु धन्याः पिबन्ति मुखतामरसं वधूनाम् SubhāRaK. 10.10 = SaduktiKa. 303.14; अट्टम् ··· क्षौमेऽत्यर्थे गृहान्तरे ViśvaPra. 37.14; NānārthāSaṁ. i. 45.25; MediK. 35.1; अट्टः ··· अतिशये क्षौमवेश्मनि S'abdaRa.(Vā.) 3730; ParaNā. 619; 3703; चित्ताम्बुजे शास्त्रमर्णि दधाना रात्राविवाट्टे वणिजः प्रदीपम् । ··· नृपाज्ञया स्वप्नविदो निषेदुस्ते भद्रपीठेषु पुरा धृतेषु NemiC. 3.14; स्नानालयस्याभिमुखं सुसौधमट्टं गताश्चन्द्रकराभिगुप्तम् । देवा इवैते विलसन्ति भक्ताः सर्वे नभोमध्य इवोपविष्टाः CaitaCa. 243.8(10); ViśvaLoK. 74.2; क्षौमे तु अट्टवत् । अट्टालकयुतोऽट्टालः S'abdaRa.(Su.) 4.29; S'abdaRaSaK. 83.4; [Lexicons give excess or pre-eminence or superiority अत्यर्थगृहयोरट्टः AnekāSa. 675; Vaija. 214.5; TrikāS'e. iii. 3.91; अट्टम् ··· क्षौमेऽत्यर्थे गृहान्तरे ViśvaPra. 37.14; DharK. 477; अट्टः ··· अतिशये S'abdaRa.(Vā.) 3730; NānārthSaṁ. 7.65; अट्टो नातिशये घाते NānārthāSaṁ. i. 45.25; AnekāK. 163; अट्टं भक्ते च शुष्के ना क्षौमेऽत्यर्थे गृहान्तरे MediK. 35.1; NānārthaMa. 441; अट्टस्त्वट्टालके पूरे NānārthaRaMā. 361; अट्टं गृहान्तरेऽत्यर्थे S'abdaRaSaK. 83.4]; *adj.* **1A** mighty, powerful (भद्रकालि नमस्तुभ्यम्) अट्टशूलप्रहरणे खड्गखेटकधारिणि MahāBhā. vi. App. I. 1 (13) (Nīla. अट्टं अत्युत्कटं शूलं तदेव प्रहरणमायुधं यस्याः); **1 B** [only in lexicons] excessive, repeated, frequent अट्टो हट्टाट्टालकयोर्भृशे AnekāSaṁ. 2.78; अट्टः ··· भृशे शुष्के त्वयं त्रिषु NānārthaRaMā. 361; अट्टम् ··· शुष्के चात्यल्प(? र्थ)भक्तयोः ViśvaLoK. 74.2; अट्टा तु (? अट्टस्तु) क्षौमगृहप्रभेदविपुलानार्द्रेषु भक्ते तथा KośaKaTa. 2.4445; **1 C** frequent, constant (in cpd.) [APTE]; **1 D** high, lofty, loud [MW, APTE]; **2** [MAYR. iii. 626] dry, dried घोरजलदन्तिसङ्कुलमट्टमहापङ्काहलजलावासम् । आरीणं लवणजलम् Bhaṭṭi. 13.4 (comm. अट्टतीत्यट्टं शुष्कमित्यर्थः); ViśvaPra. 37.14; DharK. 477; अट्टः ··· । शुष्कस्फुटितभूभागे त्रिषु पक्वौदने तु नप् NānārthāSaṁ. i. 45.25; MediK. 35.1; अट्टम्···क्षौमेऽत्यर्थे गृहान्तरे NānārthaMa. 441; NānārthaRaMā. 361; ViśvaLoK. 74.2; अट्टा तु(? अट्टस्तु) क्षौमगृहप्रभेदविपुलानार्द्रेषु भक्ते तथा KośaKaTa 2.4445; S'abdaRaSaK. 83.4; [अट्ट is given as a synonym for क्षौम in TrikāS'e. iii. 3.295; ViśvaPra. 110.6; NānārthāSaṁ. i. 68.293; MediK. 115.9; ViśvaLoK. 248.42; KośaKaTa. 2.7003; S'abdaRaSaK. 227.10; for तल्प in AmaK. 2596; AnekāSa. 375; ParyāRaMā. 1601; AgniP. 361.29; Vaija. 225.12; Liṅgānu.(He.) 83.4; AnekāSaṁ. 2.290; DharK. 1633; AnekāK. 537; ViśvaPra. 104.8; NānārthāSaṁ. i. 35.28; MediK. 108.6; NānārthaMa. 1101; ViśvaLoK. 228.5; S'abdaRaSaK. 210.13; for शिलाटक in TrikāS'e. iii. 3.46; AnekāSaṁ. 4.37; ViśvaPra. 19.209; MediK. 18.17; AnekāTi. 4.181]

[2]**अट्ट** (aṭṭa) *n.* (in S'abdaRa.(Vā.) *m.*), [MAYR. 1. p.546, 111. p. 625, TURN. 1338 अर्त] food, cooked victuals like rice, rice-gruel अट्टशूलाः जनपदाः शिवशूलाश्चतुष्पथाः । केशशूलाः स्त्रियो राजन् भविष्यन्ति युगक्षये MahāBhā. iii. 186.36 ('अट्टमन्नम् ··· शूलं तद्विक्रयं विदुः' इति पूर्वेषां व्याख्यासंक्षेपः । अट्टमन्नं तदेव शूलं दुःखदं येषां ते क्षुद्व्याधिग्रस्ता इत्यर्थः Nila.); अट्टमन्नमिति प्राहुः शूलं विक्रयमुच्यते MahāBhā. iii. 922*; HariVaṁ. 116.12; अट्टशूलाखिलजना शिवशूलचतुष्पथा (मही) YogVā. vi(2). 71.16 (comm. अन्नत इत्यट्टमोदनादि शूलं विक्रयापहारादिना उपजीव्यं येषां तथाविधा अखिलजना यस्याम्); AnekāSaṁ. 2.78; अट्टं भक्ते ViśvaPra. 37.14; DharK. 477; अट्टः सिद्धान्ने च AnekāK. 163 (comm. सिद्धान्ने मण्डिकादौ अट्टस्थितोपचारादित्यर्थः); अट्टः ··· पक्वौदने तु नप् NānārthāSaṁ. i. 45.25; MediK. 35.1; अट्टं त्वन्ने NānārthaRaMā. 362; अट्टः पक्वौदने S'abdaRa.(Vā.) 3730; ViśvaLoK. 74.2; अट्टम् ··· क्षौमे शुष्केऽन्धसि स्मृतम् S'abdaRaSaK. 83.4.

[3]**अट्ट** (aṭṭa) *m. n.* [probably for हट्ट] **A** market place or shop समा निम्नोन्नता वापि यत्र भूमिर्यथाविधा । शालाट्टपरिखाचाश्च कर्तव्याश्च तथाविधाः । समन्तात्तत्र वेश्मानि कुर्युः प्रकृतयस्ततः BṛhaspaSm. 6.33; यत्र तु सामर्थ्याक्षिप्तं सदलङ्कारान्तरं शब्दशक्त्या प्रकाशते स सर्व एव ध्वनेर्विषयः । यथा — 'अत्रान्तरे ··· अजृम्भत ग्रीष्माभिधानः फुल्लमल्लिकाधवलाट्टहासो महाकालः Dhvanyā. 241.5 (*on* 2.21) (Loc. धवलानि हृद्यान्यट्टान्यापणा येन ताद्दक् फुल्लमल्लिकानां हासो विकसनमिति स यत्र); AnekāSaṁ. 2.78; अट्टो हट्टो विपणिरापणः AbhidhāCin. 1002; अट्टः ··· वणिक्पथे AnekāK. 163; महाट्टालकशालाट्टमन्दिरादीनि पातयन् PāṇḍaC. 6.458; KāvyKaVṛ. 86.27 (3.5); AnekāTi. 2.16; ParaNā. 657; 2611; हट्टोऽट्टोऽस्त्रियाम् S'abdaRa.(Su.) 4.41; KośaKaTa. 1.2664; **B** a square where roads meet, cross-roads अट्टः ··· । चतुष्कभक्तयोः AnekāSaṁ. 2.78 (comm. चतुष्कः स्वस्तिकादिः । चतुष्पथं वा); AnekāTi. 2.16; अट्टश्चतुष्पथे ParaNā. 2611; [[3]अट्ट is given as synonym of जन्य in AnekāSaṁ. 2.353 and of पण्य in NānārthaMa. 1293]

[4]**अट्ट** (aṭṭa) *m.* used as an abbreviation for **अड्डताल**, अट्टमेदोऽपि चतुष्पात एव पूर्वमुक्तः AbhinBhā. iv. 163.5 (*on* 31.26); [a particular way of striking with the hand to maintain the measure of tune in music [*but* APTE killing, injuring] अट्टो नातिशये घाते NānārthāSaṁ. i. 45.25; अट्टः पक्वौदने घाते S'abdaRa.(Vā.) 3730]

[5]**अट्ट** (aṭṭa) *m.* name of a Yakṣa देव्या शारिकयाट्टेन यक्षेणाधिष्ठिते च सः । ग्रामे शारीटकेऽपश्यत् सूत्रं वेतालपातितम् RājTa.(Ka.) 3.349.

अट्टक (aṭṭa-ka) *m.* **1** tower अट्टकं लासकं विदुः Hārāva. 159; S'ilpaRa. i. 5.26; **2** market हट्टकोऽट्टकः PañcTaPra. 1.12; **3** palace [APTE]

अट्टचेट (aṭṭa-ceṭa) *m.* market-slave (सः) अट्टचेटोचिताश्लिष्टाः विटैः प्रैर्यत सेवितुम् RājTa.(Ka.) 8.870.

अट्टट्ट (aṭṭaṭṭa) *adv.* loudly [pw.]

अट्टट्टहास (aṭṭaṭṭa-hāsa) *m.* loud laughter अट्टट्टहासमशिवं शिवदूती चकार ह MārkP. 89.21; CitraPaC. 455.

अट्टति (aṭṭati) (Gr.) root *aṭṭ*- अट्टतिः स्यादतिक्रमे KośaKaTa. 2.1042.

अट्टन (aṭṭana) *n.* **1** point of a weapon shaped like a discus स्यादट्टनं चक्रफलम् TrikāS'e. ii. 8.55; **2** disregard [APTE]

अट्टनशाला (aṭṭana-śālā) *f.* place for exercise, gymnasium अट्टनशाला व्यायामशाला JñātāDhaṬ. 22A. 8.

अट्टपङ्क्ति (aṭṭa-paṅkti) *f.* row of towers ते च भवनपतयो दक्षिणोत्तरयोर्दिशोः । श्रेणीद्वयेन तिष्ठन्ति राजमार्गेऽट्टपङ्क्तिवत् TriṣaS'aPuC. ii. 3.506.

अट्टपति (aṭṭa-pati) *m.* lord of the market कर्मस्थाने ··· तेनाट्टपतिभागाख्यगृहकृत्याभिधे···कृते RājTa.(Ka.) 5.167.

अट्टपाल (aṭṭa-pāla) *m.* market-superintendent स पुरुषः ··· अट्टपालेन व्यापादितः VetāPañ. [note on 121.36]

अट्टभिक्षाक (aṭṭa-bhikṣāka) *m.* street-beggar केऽप्युच्चैरट्टभिक्षाकाः ··· स्तोत्रपाठिनः RājTa.(Ka.) 8.101.

अट्टम् (aṭṭam) *adv.* loudly इति वदति पुरस्ताद् वानरे नेतरीव त्रिभुवनरिपुरट्टं रोषवेगाज्जहास RāmC. 21.127; उच्चैरर्थेऽट्टं कीर्तितम् TrikāS'e. iii. 4.3.

अट्टमण्डली (aṭṭa-maṇḍalī) *f.* multitude of towers सस्रंसे चाट्टमण्डली PāṇḍaC. 17.138 (Bhāvanagar Ed. 1936)

अट्टमान (aṭṭa-māna) *adj.* barred तस्य चैत्यस्य गर्भाज्झगिति।···अट्टमाननिर्गमनमार्गः (शुको निर्जगाम) UdaySuKa. 28.30.

अट्टमूर्धन् (aṭṭa-mūrdhan) *n.* top of a house प्रयाणमीक्षितुं पादप्रान्तस्थैरट्टमूर्धनि । पतद्भिरुपरि स्त्रैणैरगुः कामिनां मुदः PāṇḍaC. 12.136.

अट्टमेलकभृत्य (aṭṭamelaka-bhṛtya) *m.* servant Aṭṭamelaka by name अट्टमेलकभृत्येनाप्यवापीष्टेन मन्त्रिता RājTa.(Ka.) 8.577.

अट्टयन्त्रविवर्जिता (aṭṭayantra-vivarjitā) *adj.* (*f.*) devoid of appliances fixed on the towers अशोधिताम्बुपरिखाञ्चाट्टयन्त्रविवर्जिताम् । चिन्तयन्पुरमात्मानममंस्त निहतं नृपः BallāC. 119.3.

अट्टल (aṭṭala) *m.* tower सा नगरी (अयोध्या) ··· सद्रत्नतोरणोत्तुङ्गगोपुराट्टलभूषिता BrahmāṇḍP. ii. 49.14.